

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de voorzitter van de Vaste Commissie voor
Financiën,
Drs. J.Z.C.M. Tielen
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum
18 januari 2021
Kenmerk
COS/U202100042
Telefoon
06-53339665
Bijlage(n)
-

Onderwerp
VNG over Kabinetsreactie Ongekend Onrecht

Geachte mevrouw Tielen,

Dinsdag 19 januari debatteert u met het demissionaire kabinet over het verslag van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag *Ongekend onrecht* (35 510, nr. 2) en de reactie van het kabinet daarop. In deze reactie laat het kabinet zien dat het het grote onrecht dat ouders is aangedaan zo veel als mogelijk wil herstellen en soortgelijke fouten in de toekomst wil voorkomen. Dit is een eerste stap om bij de gedupeerde ouders het vertrouwen in de overheid als geheel te herstellen. Wij zien goede intenties in de brief maar ook een aantal punten die de goede intenties – in de eerste plaats voor de gedupeerde ouders – weer tenietdoen. Als medeoverheid hebben wij alle belang bij herstel van het vertrouwen in de overheid als geheel. Daarom doen wij als gemeenten graag een aantal handreikingen vanuit onze ervaringen met de brede schuldenaanpak. Op dit thema hebben onze wethouders Werk & Inkomen de afgelopen jaren intensief en constructief samengewerkt met de bewindspersonen van SZW. Gezien deze positieve ervaringen, zijn we er voorstander van dat SZW de regie pakt op dit dossier.

Belastingdienst moet afzien van zijn vorderingen

Op 22 december 2020 heeft de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane laten weten dat alle gedupeerde ouders in ieder geval € 30.000 euro zullen ontvangen. Een deel daarvan dreigt echter weer terug te vloeien naar de Belastingdienst om openstaande vorderingen af te lossen. Wij adviseren het kabinet dringend om de nog openstaande vorderingen op gedupeerde ouders vanuit Belastingdienst/Toeslagen weg te strepen. Het is niet uit te leggen dat de Belastingdienst gedupeerde ouders met de ene hand compenseert en met de andere hand incasseert. Wij zijn ook écht ontstemd dat de Belastingdienst dit zo presenteert, zoals vermeld in de bijlage *Kenmerken Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag* in de kabinetsreactie. Na de op zich goede stap vooruit van het kabinet door te kiezen voor een generieke compensatie (waar nodig aangevuld met vergoeding

van de werkelijke schade) zet de Belastingdienst direct weer twee stappen terug. Het haalt de intentie van de totale compensatieregeling en de kabinetsreactie onderuit, schaadt het vertrouwen en het maakt het voor gemeenten onnodig ingewikkeld om de gedupeerde ouders te ondersteunen.

Bredere kwijtschelding van schulden bij de (semi-) overheid

Dat de Belastingdienst moet afzien van zijn vorderingen (rood en blauw) is een principieel punt. Daarnaast adviseren wij een bredere maatregel waarbij álle (semi-)overheidsvorderingen op gedupeerde ouders weg worden gestreept zodat het voor de ouders veel simpeler wordt om hun schulden te regelen. Het past wat ons betreft ook bij wat de gedupeerde ouders, door de overheid, is aangedaan. Wanneer de overheidsvorderingen op nul komen te staan, zullen ook de private schuldeisers moeten volgen. Wij zullen als VNG gemeenten met klem oproepen de gemeentelijke vorderingen op gedupeerde ouders te laten vallen en zullen een voorstel van die strekking voorleggen aan de leden op onze Algemene Ledenvergadering van 12 februari.

Regeling moet leiden tot schuldenvrije nieuwe start voor gedupeerde ouders en hun kinderen

De regeling moet ervoor zorgen dat gedupeerde ouders schuldenvrij worden gemaakt, conform de unaniem in uw Kamer aangenomen [motie](#) en vanuit de erkenning dat de overheid de gedupeerde ouders collectief onrecht heeft aangedaan. In de regeling die nu door de Belastingdienst is voorgelegd is dat niet het geval. De intentie om tot een collectieve regeling met zo veel mogelijk schuldeisers te komen juichen wij toe. Maar het uitgangspunt moet in alle gevallen zijn dat er geen sprake kan zijn van (al dan niet private) schuldeisers met separate claims waardoor gedupeerde ouders nooit een punt kunnen zetten achter deze affaire. Daarnaast moet er een oplossing worden gezocht voor de vele informele schulden die de gedupeerde ouders hebben bij vrienden en familie. We geven het kabinet de mogelijkheid in overweging de (resterende) schulden van de gedupeerde ouders op te kopen (bijvoorbeeld vanuit een landelijk waarborgfonds).

Regeling moet recht doen aan gedupeerde ouders die hun schuld al hebben afbetaald

Er zijn gedupeerde ouders die de afgelopen jaren alles in het werk hebben gesteld om hun – onterechte – schuld aan de Belastingdienst/Toeslagen af te lossen. Zij moeten nadrukkelijk betrokken worden bij de compensatieregeling. Het feit dat zij nu geen schulden meer hebben, laat onverlet dat zij de afgelopen jaren grote nood hebben gekend, zowel materieel als immaterieel. Dat moet ook erkend én gecompenseerd worden.

Overige punten

Het kabinet spreekt ook van de mogelijkheid van een fysiek loket. De VNG staat (in principe) positief tegenover een overheidsbrede loketfunctie waarbij de meest kwetsbaren terecht kunnen. Maar we zullen daarover eerst nog een nader gesprek moeten hebben met het kabinet. We moeten samen uitwerken hoe we dit zorgvuldig en uitvoerbaar kunnen vormgeven.

Er zijn veel meer relevante punten in de kabinetsreactie waaronder het nieuwe stelsel i.p.v. de Toeslagen, de Wet open Overheid (Woo), het voorkomen van discriminatie, dienstverlening en informatievoorziening. We gaan graag op korte termijn, als volwaardige partner het gesprek aan over de betrokkenheid van gemeenten bij de Hersteloperatie en over de bredere onderwerpen en over dienstverlening van gemeenten richting inwoners. Belangrijk onderdeel van dat gesprek is de wijze waarop gemeenten, ook financieel, in staat worden gesteld om onze verantwoordelijkheden richting onze inwoners waar te maken.

Maar het belangrijkste punt op dit moment is het helpen van de gedupeerde ouders. Daar moet alle focus op liggen want zij wachten écht al veel te lang. Daarom beperken we onze reactie voor nu tot

de bovenstaande punten. Wij roepen het kabinet op tot overleg over al deze punten, zodat wij de regeling gezamenlijk kunnen uitwerken en onze gemeenten kunnen adviseren hoe het schuldhelpverleningstraject optimaal in te richten.

Deze brief zenden wij in afschrift aan de staatssecretaris van Financiën, de staatssecretaris en minister van SZW en de minister van BZK.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'G' followed by a horizontal line.

mr L.K. Geluk
Algemeen Directeur